

Faunabeheereenheid Fryslân
t.a.v. het secretariaat
Postbus 180
8400 AD GORREDIJK

Leeuwarden, 24 juni 2025
Verzonden, **30 JUNI 2025**

Ons kenmerk : 02376713
Domein/ Team : Groene Regelgeving
Behandeld door : Team Groene Regelgeving / (058) 292 59 25 of wnb@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 2

Onderwerp : PF-2025/288366: Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit 'Valwildregeling Fryslân' - ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke, verzwakte en gewonde wilde dieren.

Geacht bestuur,

Ons college moet helaas constateren dat er jaarlijks dieren worden aangereden. Een groot deel komt bij deze aanrijding om het leven maar een deel vlucht na de aanrijding gewond weg. Ook komen dieren naast verkeersincidenten in andere noodlottige situaties terecht waarbij zij gewond of ernstig verzwakt raken. Ons college vindt het niet wenselijk dat deze dieren onnodig lijden en vindt het belangrijk dat er vanuit de Faunabeheereenheid Fryslân (hierna; Fbe) uitvoering wordt gegeven aan een valwildregeling met juridische grondslag.

Onderwerp

Dit besluit betreft een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van valwild in de gehele provincie Fryslân. De omgevingsvergunning maakt het mogelijk valwild te doden (euthanaseren). Uitvoering vindt plaats onder toezicht en coördinatie van de Fbe en wordt uitgevoerd onder regie van een door haar aangestelde valwildcoördinator en door geselecteerde valwildafhandelaars. De gegevens van aanrijdingen worden vastgelegd in een door de Fbe beschikbaar gesteld faunaregistratiesysteem. De afhandeling van de valwildregeling vindt plaats op basis van een valwildprotocol, welke onderdeel uitmaakt van dit besluit (zie bijlage 2).

Onder valwild wordt verstaan: Alle wilde zoogdier- en vogelsoorten (inclusief exoten en verwilderde of hybride soorten) welke ernstig lijden door ziekte, een (verkeers)ongeval, verstrikking, beklemming of te water raken, waarbij het dier zodanig gewond of verzwakt is geraakt dat er redelijkerwijs niet verwacht kan worden dat het dier zal herstellen.

Het besluit ziet niet toe op het afhandelen van incidenten met gehouden (landbouw-, huis) dieren. De wolf (*Canis lupus*), wolf hybriden en de goudjakhals (*Canis aureus*) vallen ook niet onder dit besluit (zie toelichting Bijlage 1 - A1.1 Definitie valwild).

De omgevingsvergunning is geldig vanaf de datum van ondertekening van dit besluit, het betreft een vergunning welke jaarrond geldig is voor onbepaalde tijd.

Het college besluit

- i. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (hierna: omgevingsvergunning) te verlenen ingevolge de artikelen 5.1., lid 2 sub g Omgevingswet (hierna: Ow) jo. 11.37, lid 1 sub a, en 11.54, lid 1 sub a Besluit activiteit leefomgeving (hierna: Bal) aan de Fbe ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van gewonde en zieke dieren (alle wilde zoogdier- en vogelsoorten, inclusief exoten en hybride, exclusief gehouden (landbouw-, huis)dieren en de wolf, wolf hybride en goudjakhals;
- ii. Op de handelingen ten aanzien van het uitvoeren van deze vergunning en maatwerkvoorschriften rust een gedoogplicht voor grondeigenaren van percelen waarop de maatregelen ten aanzien van het doden van dieren moeten worden uitgevoerd (art. 11.63 lid 3 onder b Bal, 10.29 Ow);
- iii. Het toestaan van vervoer van gedode dieren naar een andere locatie om terug te geven aan de natuur, of op andere wijze te vernietigen (art. 11.39, lid 1 en 11.47, lid 1 sub b, Bal);
- iv. Maatwerkvoorschrift te verlenen voor het afwijken van verplichte kalibers (naar lichter kaliber) voor ree en damhart wanneer deze dichtbij te benaderen zijn om gedood te worden na aanrijding of bij verstrikking in een hekwerk (art 11.80 lid 1 sub a & b, Bal).
- v. Maatwerkvoorschrift te verlenen voor het gebruik van het Kogel- en hagelgeweer binnen de bebouwingscontour jacht of op terreinen onmiddellijk grenzend aan die bebouwingscontour (art. 11.31 lid 2 jo 11.83 lid 1 onder b Bal);
- vi. Maatwerkvoorschrift te verlenen voor het gebruik van het kogel- en hagelgeweer om dieren te doden op gronden die niet voldoen aan de vereisten van een jachtveld (art. 11.31 tweede lid, 11.76 Bal, 11.77 Bal). Het doden van een dier vindt plaats buiten de bebouwingscontour jacht (voorheen: bebouwde kom) en buiten de onmiddellijk aan die bebouwingscontour grenzende terreinen;
- vii. Maatwerkvoorschrift te verlenen voor het kunnen gebruiken van een geluiddemper en/of nachtzichtapparatuur op het kogel- hagelgeweer (art. 11.31 lid 2 jo 11.79 lid 5 Bal);
- viii. Maatwerkvoorschrift te verlenen voor het gebruik van het Kogel- en hagelgeweer, al dan niet met geluiddemper en/of nachtzichtapparatuur, voor zonsopkomst en na zonsondergang (artikel 11.31, lid 2 jo 11.83, lid 1, sub a Bal)
- ix. Maatwerkvoorschrift te verlenen voor het gebruik van een hond, met uitzondering van lange honden voor nazoek van gewonde dieren (art. 8.74 p lid 1 Bkl);
- x. Maatwerkvoorschrift te verlenen voor het gebruik van Slag-, snij-, of steekwapens (art. 8.74 p lid 1 en lid 4 Bkl);
- xi. De voorschriften 1 tot en met 18 te verbinden aan deze omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften.

Voorschriften

Verantwoordelijkheid

1. De omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften worden verleend aan en staan op naam van de Fbe. De Fbe is als vergunninghouder te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder de omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften zijn verstrekt.
2. De verantwoordelijkheid van de vergunninghouder Fbe laat elke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van individuele gemachtigden (de feitelijke gebruiker van de vergunning, hierna; valwildafhandelaar) van de omgevingsvergunning voor het naleven van voorschriften en andere wettelijke bepalingen onverlet.

Machtiging gebruik omgevingsvergunning

3. De Fbe is bevoegd de omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften door te machtigen naar houders van een omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit welke actief zullen zijn als valwildafhandelaar binnen de provincie Fryslân. De Fbe dient daarbij de gemachtigden nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van het gebruik, o.a. door bij afgifte van een machtiging tevens een kopie van voorliggend besluit en valwildprotocol te verstrekken en hen te wijzen op de bepalingen t.a.v. de Omgevingswet.
4. De valwildafhandelaar is verplicht een exemplaar van de vergunning (digitaal) bij zich te dragen ten tijde uitvoering, evenals de omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit en aanvullende stukken als benoemd in het valwildprotocol. Deze moeten op eerste vordering van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar (digitaal) ter inzage worden gegeven.

Rapportage

5. Alle valwildmeldingen worden binnen 48 uur vastgelegd in een door de Fbe beschikbaar gesteld faunaregistratie systeem met de meldingsgegevens; datum, tijd, gegevens valwildafhandelaar, locatie van de melding en/of vindplaats dier, bij damhert en ree bij aanrijdingen zo mogelijk aanvullende informatie over de situatie en schade aan voertuig;
6. De Fbe is verplicht via het jaarverslag een rapportage uit te brengen aan de provincie Fryslân, Afdeling Omgevingszaken, team Groene Regelgeving, over de wijze waarop het voorgaande jaar van de omgevingsvergunning gebruik is gemaakt en wat daarvan de resultaten zijn.
7. Op verzoek van de provincie, Fbe of de Omgevingsdienst Fryslân (hierna: FUMO) kan op ieder moment een tussentijdse rapportage worden opgevraagd;
8. Indien de Fbe het noodzakelijk acht het valwildprotocol te wijzigen, dan dient een aangepast protocol met argumentatie voor de wijziging(en) ingediend te worden bij provincie Fryslân, Afdeling Omgevingszaken, team Groene Regelgeving.

Afschotperioden, -tijden en middelen

9. De omgevingsvergunning en de maatwerkvoorschriften gelden voor onbepaalde tijd, er is geen einddatum vastgesteld.
10. Het gebruik van de omgevingsvergunning, de maatwerkvoorschriften is 24 uur per dag en jaarrond toegestaan, met inbegrip van zon- en feestdagen.

11. Voor de uitvoering van de omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften worden de volgende middelen aangewezen:
- Kogel- en hagelgeweer;
 - Voor ree of damhert mag een kaliber vanaf .22 LR worden gebruikt worden wanneer het dier dichtbij te benaderen is en niet meer kan vluchten;
 - Honden, niet zijnde lange honden, voor inzet bij nazoek acties;
 - Geluiddemper, mits toestemming op grond van de Wet Wapens en Munitie;
 - Kunstmatige lichtbron en nachtzichtapparatuur;
 - Slag-, snij-, of steekwapens.
12. Middelen welke worden ingezet voor het doden van een dier onder dit besluit dienen proportioneel, veilig en passend te zijn op basis van diersoort en situatie (zie ook iv. en voorschrift 11).

Locatie

13. De uitvoering van acties zoals deze zijn beschreven in deze vergunning, maatwerkvoorschriften en in het valwildprotocol ter voorkoming van het lijden van ernstig zieke en gebrekkige dieren is toegestaan:
- zonder toestemming van de grondeigenaar of grondgebruiker;
 - op alle gronden gelegen in de provincie Fryslân;
 - op de openbare weg altijd in afstemming met de politie;
 - op terreinen die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of onmiddellijk hieraan grenzend altijd in afstemming met de politie;

Coördinatie en uitvoering

14. De Fbe is verantwoordelijk voor het aanstellen van en afstemmen met de valwildcoördinator. Coördinatie en afhandeling van valwildmeldingen wordt geregeld door de valwildcoördinator, evenals het afstemmen met instanties en overige partijen;
15. De valwildcoördinator overlegt met de FUMO bij situaties waarbij het diersoorten betreft anders dan; damhert, ree of beheer¹-, vrijgestelde of jachtsoorten. Ook dient overleg met de FUMO plaats te vinden bij een incident waarbij er sprake is van een afwijkende situatie².
16. Het valwildprotocol welke is opgesteld door de Fbe maakt onlosmakelijk onderdeel uit van dit besluit en dient ten alle tijden gevolgd te worden door de valwildafhandelaar. Afwijkingen van het protocol dienen te worden afgestemd met de FUMO;

Overige voorschriften

17. Het is de valwildafhandelaar toegestaan een dood dier te vervoeren naar een vernietigingslocatie, of naar een geschikte locatie om het dier terug te geven aan de natuur mocht dit op de stervenslocatie redelijkerwijs niet mogelijk of wenselijk zijn.

¹ Beheersoort = diersoort waarvoor reeds beheersmaatregelen zijn toegestaan in het betreffende gebied bijvoorbeeld doormiddel van een vergunning.

² Elk incident waarbij het geen aanrijding, of een ernstige verstrikking in hekwerk betreft – voorbeelden hiervan kunnen zijn; te water geraakte dieren die zich niet laten sturen/vangen, dieren die anderzijds vast, beknelt of verstrikt zitten en hierdoor ernstig gewond of uitgeput zijn geraakt, of ernstig gewonde, zieke of verzwakte dieren op abnormale of moeilijk bereikbare locaties.

18. Het is de valwildafhandelaar niet toegestaan om (delen van) een geëuthanaseerd of gestorven dier bij zich te houden of mee te nemen voor andere redenen dan:
- Voor redenen als benoemd onder voorschrift 17.
 - Benoemd in het valwildprotocol of in afstemming met de FUMO;

Zorgplicht

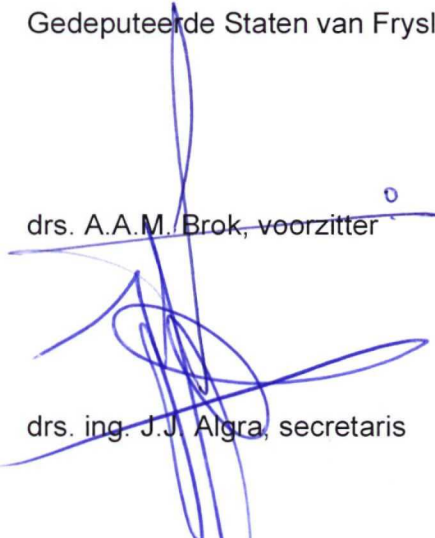
Wij wijzen u erop dat u in alle gevallen te maken heeft met de Specifieke Zorgplicht voor natuur en in het wild levende dieren, zoals verwoord in artikel 11.6 en artikel 11.27 Bal. Ingevolge deze bepalingen neemt een ieder voldoende zorg in acht voor de natuur, in het wild levende dieren en planten en hun directe omgeving. Wij verwijzen u hierbij naar de betreffende artikelen.

Voor de motivering van ons besluit verwijzen wij u naar bijlage 1.

Heeft u nog vragen?

Neem bij vragen contact op met de provincie Fryslân. Dit doet u door te bellen naar (058) 292 5925. U kunt ook een e-mail sturen naar wnb@fryslan.frl. Bij contact met ons graag altijd het zaaknummer PF-2025/288366 vermelden, zodat wij u beter kunnen helpen.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris

Bezwaar

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- a) de naam en het adres van de indiener;
- b) de dagtekening;
- c) een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en bij voorkeur met vermelding van het kenmerk van het besluit;
- d) de gronden van het bezwaar;
- e) de handtekening van de indiener.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.fryslan.frl onder "Contact", of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie: tel. (058) 292 59 25.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst niet de werking van dit besluit. De indiener van een bezwaarschrift kan, als onverwijlde spoed dat eist, een voorlopige voorziening vragen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD in Groningen. Aan een verzoek om een voorlopige voorziening zijn wel kosten (griffierecht) verbonden.

Bijlagen

- Bijlage 1: Motivering van het besluit
- Bijlage 2: Valwildprotocol Fryslân
- Bijlage 3: Advertentie

Afschriften

- Alle Friese gemeenten (per e-mail)
- FUMO, Afdeling Toezicht en Handhaving (per e-mail)
- Politie Noord-Nederland, Postbus 107, 9400 AC ASSEN
- Ministerie van LNV, Postbus 20401, 2500 EK DEN HAAG
- BIJ2, Leidsche Veer 2, 3511 SB UTRECHT
- KNJV, Postbus 1165, 3800 BD AMERSFOORT
- NOJG, Postbus 72, 7480 AD HAAKSBERGEN
- SBB, Brédyk 30, 8912 CD LEEUWARDEN
- It Fryske Gea, Postbus 3, 9244 ZN BEETSTERZWAAG
- Natuurmonumenten, Postbus 2166, 3800 CD AMERSFOORT

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. Vergunningaanvraag

De omgevingsvergunning is aangevraagd door de Faunabeheereenheid Fryslân (Fbe) en zal uitgevoerd worden met piketdiensten door valwildafhandelaars aangestuurd door een valwildcoördinator en waar noodzakelijk in afstemming met de Omgevingsdienst Fryslân (FUMO) en/of de politie Noord-Nederland. Het besluit ziet niet toe op het afhandelen van incidenten met gehouden (landbouw-, huis) dieren of incidenten met een wolf, wolf hybride, of goudjakhals. Dit besluit betreft een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van valwild in de gehele provincie Fryslân welke wordt afgegeven op basis van dringende noodzaak en zonder onderliggend faunabeheerplan.

Op 21 november 2024 vond op verzoek van de Fbe een ambtelijk gesprek plaats om de wens voor een valwildregeling te verkennen. Hierbij zijn afspraken gemaakt om de opties verder uit te werken. Op 13 februari 2025 vond een vervolg gesprek plaats met de valwildcoördinator, provincie en FUMO. Aan de hand van deze gesprekken is door de Fbe een valwildprotocol opgesteld waarmee ambtelijk is ingestemd. Op 9 april 2025 is aanvullend een formeel verzoek tot het verlenen van een omgevingsvergunning valwildregeling bij de provincie ingediend door de Fbe.

Voor het aangevraagde project en/of handeling is niet eerder een vergunning verleend.

A1.1. Beschrijving van het project of andere handeling

A1.1a. Definitie valwild

De huidige omschrijving welke in Fryslân door de Fbe wordt gehanteerd is als volgt:

‘Valwild is een term voor wilde dieren die in de vrije natuur leven en door een aanrijding, verdrinking, stroperij of een ander incident gewond raken of sterven. Bij een ander incident valt te denken aan wild dat zich vastgelopen heeft in een hekwerk of wild dat niet zelfstandig uit een watergang kan komen. De valwildregeling heeft betrekking op diverse soorten wild, waaronder: reeën, damherten, dassen en vossen.’³

In dit besluit trekken wij de term nog wat breder door ook ernstig zieke of verzwakte dieren toe te voegen. Hierbij is de directe oorzaak van het lijden niet van belang, tenzij duidelijk opzet in het spel is (verwonding of lijden door opzettelijk menselijk handelen) op welk moment de politie ingeschakeld dient te worden. Het doel van deze vergunning is het beperken van het lijden van een individueel dier en dit dier zal ter plaatse beoordeeld moeten worden op eventuele overlevingskansen. Mogelijk heeft het incident op een andere locatie of geruime tijd voor het vinden van het dier plaatsgevonden, en is dit niet meer te herleiden maar verkeert het dier inmiddels in een staat waarvan deze niet langer kan herstellen.

³ <https://fbefryslan.nl/wildaanrijdingen>

Ons besluit definieert valwild als:

‘Onder valwild wordt verstaan: Alle wilde zoogdier- en vogelsoorten (inclusief exoten en verwilderde of hybride soorten) welke ernstig lijden door ziekte, een (verkeers)ongeval, verstrikking, beklemming of te water raken, waarbij het dier zodanig gewond of verzwakt is geraakt dat er redelijkerwijs niet verwacht kan worden dat het dier zal herstellen.’

Gehouden (landbouw-, huis) dieren vallen hierbij niet onder de taken van valwildafhandelaren. Verwilderde en hybride dieren vallen wel onder deze vergunning, de context waarin het dier zich bevindt is hierbij leidend.

De wolf, wolf hybriden en de goudjakhals vallen niet onder dit besluit. De reden hiervoor is dat er een apart afsprakenkader geldt, zowel provinciaal als interprovinciaal, waarin de bevoegdheid is vastgelegd als het gaat om dode, gewonde en aangereden wolven.⁴ De valwildcoördinator is dan ook niet bevoegd actie te ondernemen behalve het inschakelen van de politie bij een melding met een verwonde of in acute nood verkerende wolf.

Als een wolf (of mogelijke wolf hybride, dan wel goudjakhals) wordt aangereden dient altijd de politie ingeschakeld te worden.⁴

Ook als een wolf (of mogelijke wolf hybride, dan wel goudjakhals) ernstig (acut) verzwakt, ziek of gewond wordt aangetroffen op een andere locatie dan de openbare weg dient de politie te worden ingeschakeld. Mocht het om een vermoedelijk gewond of verzwakt dier gaan welke zich kan verplaatsen dan dient de FUMO ingelicht te worden zodat zij nader onderzoek kunnen doen naar de situatie.

A1.1b. Valwild in Friesland

Wildaanrijdingen en verstrikking in hekwerk

Wildaanrijdingen zijn de meest voorkomende situaties waarbij dieren acut lijden zonder uitzicht op herstel en waar deze vergunning voornamelijk betrekking op heeft. Een aanrijding met een dier zal in de meeste gevallen onmiddellijk of zeer snel na de aanrijding fataal zijn. Wanneer het dier nog in leven is, of zelfs is weggevlucht van de plaats van de aanrijding, kan een valwildafhandelaar voorkomen dat het aangereden dier een langzame dood sterft door zijn verwondingen. Het registreren van de aanrijdingen en de ernst hiervan, zowel voor het betreffende voertuig, de betrokken persoon als ook het aangereden dier, behoort ook tot de voorwaarde van deze vergunning (zie het valwildprotocol, bijlage 2).

Het grootste deel van de geregistreerde wildaanrijdingen in Friesland betreft hoefdieren als damhert en ree, zo bleek uit een onderzoek in 2019 in opdracht van de provincie. Hierbij werden gegevens van aanrijdingen met dieren vanuit verschillende bronnen verzameld om een beter beeld te krijgen van wildaanrijdingen in de provincie.⁵ Damhert en ree zijn eveneens diersoorten die met enige regelmaat een aanrijding overleven, maar daarbij wel ernstig letsel oplopen. Kleinere soorten dieren overleven in de meeste gevallen een aanrijding met een auto niet.

Naast aanrijdingen komt het ook geregeld voor dat een damhert of ree in een hekwerk of omheining vast raakt. Wanneer blijkt dat bevrijden van het dier niet mogelijk is, en/of de ernst

⁴ Volgens Handelingskader Wolf Noord-Nederland van de politie, in lijn met interprovinciale afspraken (Interprovinciaal Wolfplan) en richtlijn BIJ12.

⁵ Ruiter, S.A.L. (2019) ‘Aanrijdingen met wild – onderzoek naar mitigerende maatregelen voor aanrijdingen met wild op de provinciale wegen in Fryslân’, Provincie Fryslân.

van de opgedane verwondingen (snijwonden, breuken) onherstelbaar is dan is de optie valwild ook hier van toepassing.

Afwijkende incidenten

Dit betreft alle overige incidenten, waarbij het geen aanrijding of een ernstige verstrikking in hekwerk betreft. In deze situaties dient altijd afstemming plaats te vinden tussen de valwild-coördinator en de FUMO, en afhankelijk van de locatie en aanwezige mensen dient ook met de politie te worden afgestemd.

Voorbeelden van incidenten kunnen zijn; dieren die te water zijn geraakt in een tank of kanaal en waarbij reddingspogingen zijn mislukt. Het kan een optie zijn deze dieren te schieten in plaats van ze nog een lange tijd met veel stress door te laten zwemmen en een langzame verdrinkingsdood te laten sterven. Ook wilde dieren die zich op plekken bevinden waar zij niet bereikbaar zijn maar waarbij het dier duidelijk dermate ziek, verzwakt of gewond is zonder uitzicht op herstel, kunnen onder deze vergunning op afstand worden gedood ter voorkoming van een langzame dood door verhongering of verwonding.

Afstemming FUMO

Bij het opstellen van deze vergunning zijn afspraken gemaakt over het melden van afwijkende situaties of gevallen waar het acuut lijdende dier geen damhert, ree of beheer-, vrijgestelde of jachtsoorten betreft. Alle diersoorten met waarvoor geen beheer plaatsvindt of welke niet zijn vrijgesteld mogen alleen gedood worden na overleg met de FUMO.

Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de afspraken, eveneens benoemd in het valwildprotocol (bijlage 2).

	Aanrijding of verstrikking hekwerk	Afwijkend incident
damhert, ree (beheer-, vrijgestelde of jachtsoorten)	Valwildafhandelaar handelt situatie af → op de openbare weg/in en direct naast de bebouwde kom in overleg met politie.	Overleg met FUMO
Overige diersoorten	Overleg met FUMO	Overleg met FUMO

A1.2. Planning en uitvoering

De Fbe is verantwoordelijk voor de planning, coördinatie en uitvoering van de vergunning, en heeft deze vastgelegd in het valwildprotocol (bijlage 2). Dit valwild protocol maakt onlosmakelijk onderdeel uit van deze vergunning en bevat de specifieke kaders wat betreft de uitvoering van dit besluit.

Wijzigingen aan het valwildprotocol betreffen een wijziging van deze vergunning zelf, hiervoor dient de Fbe het aangepaste valwildprotocol in te dienen bij de provincie Fryslân, Afdeling Omgevingszaken, team Groene Regelgeving.

Op basis van de jaarrapportage zal de eerste 2 jaar een jaarlijks evaluatie moment plaatsvinden tussen de provincie, FUMO en Fbe.

A1.3. Periode

De omgevingsvergunning is geldig vanaf de datum van ondertekening van dit besluit, het betreft een vergunning welke jaarrond, 24/7 geldig is voor onbepaalde tijd.

A1.4. Relevante stukken

U hebt voor de beoordeling van uw aanvraag de volgende stukken aangeboden:

- Informatie met betrekking tot het uitvoeren van valwild taken (zie ook website Fbe¹);
- Een valwildprotocol;
- Aanvraag voor een vergunning valwild.

A2. Inhoudelijke beoordeling

A2.1. Verbodsbepalingen

De onder A1 en in bijlage 2 (valwildprotocol) genoemde handelingen hebben een overtreding van verbodsbepalingen tot gevolg. Derhalve is een vergunning nodig.

Een omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, een wettelijk belang wordt gediend, zoals vastgelegd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de gunstige staat van instandhouding van soorten welke onder dit besluit vallen niet in gevaar komt.

A2.2. Toetsing en noodzaak

Doel van deze vergunning is het voorkomen van het onnodig lijden van ernstig verzwakte, zieke of gewonde dieren. Het betreft dieren waarbij de gezondheidssituatie acuut is, wat inhoudt dat zonder ingrijpen het dier binnen afzienbare tijd zal bezwijken aan de aandoening (zijnde ziekte, uitputting of verwonding) of duidelijk geen kans op herstel naar een functioneel leven heeft. Niet acuut ziekteverloop of verwondingen en vervormingen aan het dier waar deze zich nog mee kan verplaatsen, zichzelf kan voeden en onderhouden en redelijkerwijs een kans op herstel heeft vallen niet onder dit besluit.

Vanuit de specifieke zorgplicht zoals verwoord in artikel 11.6 en artikel 11.27 b, Bal. zien wij een noodzaak om dit besluit af te geven zodat het lijden van in het wild levende dieren waarbij geen kans op herstel is wordt beperkt.

A2.3. Andere bevredigende oplossing

Hoewel er een groot aantal preventieve maatregelen (genomen) zijn om incidenten met wilde dieren te voorkomen in de provincie Fryslân is het geheel voorkomen van aanrijdingen niet realistisch. Door de vele wegen in de provincie is het niet te voorkomen dat deze leefgebieden van dieren doorkruisen, en deze dieren zullen rond deze wegen leven waarbij ook wegen worden overgestoken.

Hekwerken langs wegen, aangelegd om aanrijdingen te voorkomen, zijn soms ook verantwoordelijk voor dode en gewonde dieren wanneer deze hierover of doorheen proberen te komen. Daarnaast is het onmogelijk om op het platteland te voorkomen dat wilde dieren hekwerken en draden tegenkomen. Daarnaast zijn er vele ongelukken en situaties waarbij door een ongelukkige samenloop van omstandigheden een dier in de problemen brengt. Dit kan

door natuurlijke omstandigheden als ziekte en parasieten, maar ook door menselijke aanwezigheid in de vorm van afgegraven slootkanten, afgeschermd kanaaloevers, water tanks, omheiningen, zwerfafval en loslopende honden etc. Wij zien hierbij een noodzaak om te voorkomen dat dieren onnodig lijden.

Het opvangen van dieren kan in sommige gevallen eveneens een oplossing zijn, echter heeft deze valwildregeling alleen betrekking op dieren die acuut lijden en geen kans op herstel hebben.

Het enige alternatief is om dan de natuur op zijn beloop te laten en het dier zelf te laten sterven, wat uren dan wel dagen zou kunnen duren. Dit achten wij geen acceptabel alternatief en in strijd met de specifieke zorgplicht.

A2.4. Staat van instandhouding

Deze vergunning is gericht op ingrijpen in zeer specifieke situaties waarbij het betreffende dier al zou verdwijnen uit de populatie. Dit wordt alleen versneld door het handelen van de valwildafhandelaar. Het doden van een individueel dier, ook als deze tot een beschermde soort behoort, leidt door dit besluit niet tot een effect op de populatie.

A3. Procedure

A3.1. Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag om op uw aanvraag te beslissen, op basis van het bepaalde in artikel 4.6, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

A3.2. Coördinatie met andere wetgeving

Ten overvloede wijzen wij erop dat er mogelijk andere wettelijke verplichtingen op uw activiteit/handeling kunnen rusten waarvoor GS van Fryslân niet het bevoegd gezag zijn. Dit besluit is enkel gebaseerd op de bepalingen met betrekking tot de flora- en fauna-activiteit die zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), de Omgevingsregeling en de Omgevingsverordening Fryslân 2022.

C. Conclusie

Met de maatregelen, het belang en alternatieven in acht nemende, is de zekerheid verkregen dat verstorende effecten van de in deze vergunning genoemde activiteiten tot een minimum worden beperkt. De gunstige staat van instandhouding van soorten waar deze vergunning op van toepassing is komt niet in het gedrang door uitvoer te geven aan de vergunning. Door het opstellen van een protocol en het stellen van voorschriften en beperkingen in de vergunning worden mogelijke schadelijke gevolgen voldoende voorkomen.

Valwildprotocol Fryslân

Onder regie van de Faunabeheereenheid Fryslân (FBE Fryslân) worden aanrijdingen met in het wild levende dieren op een gestandaardiseerde wijze afgehandeld. Dit draagt bij aan het waarborgen van de verkeersveiligheid en het beperken van dierenleed. Daarnaast vindt een nauwkeurige en gevalideerde registratie van dergelijke aanrijdingen plaats. De afhandeling door valwildafhandelaars van de FBE Fryslân gebeurt conform het geldende protocol.

Dit protocol is van toepassing op:

- Aanrijdingen tussen wilde dieren en motorrijtuigen op openbare wegen, inclusief bijbehorende bermen, bruggen en duikers;
- Gevallen waarbij een wild dier zichtbaar ziek of gebrekkig is en geen uitzicht op herstel heeft, en waarbij het dierenleed enkel kan worden beperkt door het dier op een verantwoorde wijze uit zijn lijden te verlossen.

Treinaanrijdingen vallen buiten de reikwijdte van dit protocol. De uitvoering van het protocol vindt plaats op vrijwillige basis, maar is niet vrijblijvend voor de valwildafhandelaars die eraan deelnemen. Van hen wordt verwacht dat meldingen van aanrijdingen met dieren, evenals het aantreffen van ernstig zieke of gebrekkige in het wild levende dieren, op een zorgvuldige en correcte wijze worden afgehandeld en geregistreerd. De Faunabeheereenheid Fryslân moet kunnen vertrouwen op een professionele uitvoering van deze taken.

Welke diersoorten/incidenten vallen onder dit protocol

Wilde dieren die betrokken zijn bij een aanrijding met een motorrijtuig op de openbare weg en gevallen waarbij een wild dier zichtbaar ziek of gebrekkig is en geen uitzicht op herstel heeft. Onder openbare weg wordt verstaan: alle voor het openbaar verkeer opstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden. Aanrijdingen tussen treinen en wilde dieren vallen niet onder dit protocol.

Aanmeldingsprocedure en benoeming valwildvalwildcoördinator en valwildafhandelaar

De FBE maakt gebruik van 1 valwildcoördinator met achtervang en 2-3 valwildafhandelaars per wildbeheereenheid (WBE). De FBE Fryslân, zorgt voor voldoende dekking voor de gehele provincie met behulp van valwildafhandelaars alvorens tot additionele plaatsing op de lijst van valwildafhandelaars te komen. De valwildcoördinator deelt de valwildafhandelaars in regiokringen in om werkbare gebiedsdeskundige mensen samen te stellen en geografische mogelijkheden te optimaliseren.

Het bestuur FBE stelt uiteindelijk de lijst van valwildafhandelaars vast. Na vaststelling van de lijst ontvangt de nieuwe valwildafhandelaar een uitnodiging voor instructie. Na deze instructie ontvangt de valwildafhandelaar een "Verklaring aangewezen persoon" van de FBE waarmee de valwildafhandelaar zelf bij de afdeling korpscheftaken van de Politie Noord-Nederland een WM4 kan aanvragen. Verder ontvangt de valwildafhandelaar een veiligheidsjasje.

Noodzakelijk is dat de betreffende afhandelaren beschikken over een door de politie verleende WM4. Deze toestemming (verlof) dekt het voorhanden hebben van een vuurwapen in het geval dat men (piket-)dienst heeft (buiten kortste route van en naar

jachtveld/politie/schietbaan of wapenhandelaar). Op het verlof staan alleen die wapens die voldoen aan de wettelijke vereisten op basis van de Wet wapens en munitie en waarover de deelnemer beschikt op basis van een geldige jachttakte. Het gebruik van een geluiddemper is slechts toegestaan aan personen bij wie op de jachttakte en WM4 de geluiddemper is vermeld.

Bereikbaarheid en rooster

De FBE stelt een telefoon met een algemeen telefoonnummer (tel. 085 007 22 15) beschikbaar, zijnde het telefoonnummer voor diegene die een melding doet van een aanrijding. De valwildcoördinator regelt dat er dagelijks per toerbeurt een afhandelaar bereikbaar is. Door de FBE en valwildcoördinator wordt jaarlijks een "bereikbaarheidsrooster valwildafhandelaars" opgesteld en afgestemd. Het rooster wordt periodiek getoetst door de valwildcoördinator in samenwerking met de betreffende regiokringen en afhandelaars om (on)voorziene omstandigheden af te kaderen in beschikbaarheid.

Melding van een aanrijding met wild

Komt de melding bij de valwildcoördinator binnen, dan vraagt deze om de volgende gegevens: pinlocatie, tijdstip aanrijding, is het dier dood, is de melder en/of benadeelde nog ter plaatse en het telefoonnummer van de melder/benadeelde. Wanneer een melding door de valwildcoördinator is ontvangen, dan zet deze de melding door naar de beschikbare valwildafhandelaar in de betreffende regio waar het aangereden dier is aangetroffen of de aanrijding met het dier heeft plaatsgevonden. De valwildafhandelaar wordt op zijn door hem opgegeven telefoonnummer op de hoogte gebracht van de melding. Hem/haar wordt gevraagd of hij/zij bereid en in staat is om ter plaatse te gaan. Krijgt een valwildafhandelaar de melding binnen, dan vraagt hij/zij ook naar de hierboven genoemde gegevens en

geeft hij/zij dit door aan de dienstdoende valwildcoördinator alvorens ter plaatse te gaan en/of blijven (in overleg met de valwildcoördinator).

Wanneer het een zeldzame (streng-beschermd) diersoort betreft (das, otter, bever, zeearend), dan dient de FUMO gecontacteerd te worden voor overleg (fumo@fryslan.frl). Wanneer de FUMO niet bereikbaar is, dan dient achteraf melding te worden gemaakt inclusief beeldmateriaal dat ingrijpen een noodzakelijke handeling was.

Afhandeling aanrijding en registratie

Indien de valwildafhandelaar op de plaats van de aanrijding is, bekijkt hij/zij de situatie die wordt aangetroffen en beoordeelt of het noodzakelijk is het dier op gepaste wijze uit het lijden te verlossen. Indien het dier zich bevindt op de openbare weg (dat is een ruim begrip, zie hierboven) of op terreinen binnen de bebouwde kom, mag het geweer niet worden gebruikt, anders dan met toestemming van het ter plaatse aanwezige bevoegde gezag (politie). Is die toestemming niet gegeven, mag alleen het mes worden gebruikt. Het noodzakelijk uit het lijden verlossen dient op een verantwoorde en veilige manier te geschieden. Zeker wanneer de betrokken bestuurder of andere omstanders ter plaatse zijn, dient de valwildafhandelaar hier zorgvuldig mee om te gaan. Leg, indien nodig, geduldig en tactvol aan de betrokkenen bij de aanrijding of omstanders uit, waarom het dier uit zijn lijden verlost moet worden en wat er met het dier gaat gebeuren.

Vraag aanwezigen om uit het zicht te gaan als het dier gedood moet worden. Wanneer een surveillance-eenheid van de politie ter plaatse is, handelt zij eventueel het materiële gedeelte van de aanrijding af. De valwildafhandelaar handelt alles af met betrekking tot het aangereden dier. Vervolgens meldt de valwildafhandelaar het geschatte tijdstip van de aanrijding, de conditie van het dier, details van de locatie en een inschatting van de maatschappelijke-, economische- en letselschade. De bovengenoemde gegevens inclusief de eventueel genomen foto(s) worden binnen 48 uur geregistreerd in het door de FBE beschikbaar gestelde systeem.

① Toelichting schadecategorieën (voor registratie):

- **Materiële schade:** tastbare schade aan voertuigen of eigendommen.

Voorbeeld registratie: "Materiële schade: voorbumper en koplamp ingedrukt, motorkap gedeukt, lantaarnpaal beschadigt door uitwijkmanoeuvre."

- **Letselschade:** lichamelijk letsel of psychische gevolgen bij bestuurder of inzittenden.

Voorbeeld registratie: "Letselschade: bestuurder had hoofdwdwond, inzittende last van nekkklachten of inzitten waren in shock konden niet verder rijden."

- **Maatschappelijke schade:** inzet van hulpdiensten of verstoring van openbare orde/verkeer.

Voorbeeld registratie: "Maatschappelijke schade: weg 1 uur afgesloten, twee politievoertuigen en berger ter plaatse."

Daarnaast worden in het opmerkingenveld ook de volgende gegevens genoteerd: "uitvoering valwildregeling", wel of niet uit het lijden verlost, teruggegeven aan de natuur of destructie of meegenomen, en wel of geen nazoek. In bijzondere situaties wordt contact gezocht met de valwildcoördinator.

Een valwildafhandelaar mag een aangereden dier meenemen voor consumptie, evenals eventueel aanwezige geweien, om trofeejacht door derden te voorkomen. Het is niet toegestaan om andere lichaamsdelen van het dier mee te nemen met als doel het aanleggen van een trofeeënverzameling. In beginsel geldt dat diersoorten zoveel mogelijk in de natuur achtergelaten worden. Een uitzondering hierop vormen vogels die uit hun lijden zijn verlost en mogelijk besmet zijn met vogelgriep. In dergelijke gevallen dient direct contact zoveel mogelijk te worden vermeden. De valwildafhandelaar is in deze uitzonderlijke situaties verplicht de dierenambulance of Rendac te informeren, zodat het karkas op een correcte en veilige wijze kan worden afgevoerd.

Veiligheid

Tijdens de werkzaamheden worden altijd de volgende veiligheidsmaatregelen genomen:

- Draag een reflecterend hesje;
- Plaats het voertuig zoveel mogelijk buiten de rijbaan;
- Volg de aanwijzingen van de politie of de wegbeheerder altijd stipt op;
- Op autosnelwegen wordt alleen opgetreden onder begeleiding van de politie of wegbeheerder;
- Alle logisch te nemen maatregelen ten behoeve van uw veiligheid en de veiligheid van de bestuurder;
- Zorg altijd voor kogelvang indien een dier met het kogelgeweer uit het lijden moet worden verlost;
- Indien mogelijk heeft afsteken van het dier voorkeur boven gebruik van het geweer (zie ook beperkingen van het WM 4 verlot);
- Houd u strikt aan de voorwaarden van de WM4.

Valwildafhandelaars mogen onder geen beding verkeer regelende taken uitvoeren. Indien nodig, wordt politie verzocht het verkeer te regelen. Auto- en autosnelwegen mogen niet eerder worden betreden dan dat er via het bevoegd gezag een wegininspecteur van provincie of RWS aanwezig is.

Nazoek

De valwildafhandelaar mag zonder toestemming van de jachthouder en grondgebruiker een eerste nazoek doen op het naast de weg gelegen perceel. Waar mogelijk pleegt hij/zij vooraf overleg met de grondgebruiker en de jachthouder. Indien het dier, vermoedelijk gewond, weggevlucht is, zorgt de valwildafhandelaar ervoor dat de plaats van de aanrijding en de vluchtrichting van het dier duidelijk gemarkeerd worden, bijvoorbeeld door middel van markeringslint.

De wenselijkheid van een nazoek wordt beoordeeld door de valwildafhandelaar die ter plaatse is geweest. Hij/zij beoordeelt dit onder meer op basis van de aanwezige schade, snijhaar, bloed en andere sporen. In de nachtelijke uren wordt er in principe niet nagezocht. Is het aangereden dier een zogend dier, dan worden haar jongen zoveel als mogelijk opgezocht

Omgevingswet

De valwildafhandelaar is binnen het kader van deze regeling bevoegd tot het doden, voorhanden hebben en vervoeren van in deze regeling genoemde dieren op grond van de opdracht van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân op basis van de hiervoor geldende vergunning. Op basis van de vergunning kan conform de voorwaarden die zijn gesteld nagezocht worden, ook zonder schriftelijke toestemming van de grondgebruiker.

Wapeneisen

Met betrekking tot het gebruik van het vuurwapen en de munitie is de valwildafhandelaar verplicht zich te houden aan de regels in de wet- en regelgeving.

Verzekering

De valwildafhandelaar dient voor zijn optreden in het kader van de uitvoering van de opdracht van de provincie hiervoor wettelijk aansprakelijk verzekerd te zijn door middel van een WA-jachtverzekering. Het bestuur van de FBE kan op geen enkele wijze verantwoordelijk gesteld worden voor schade voortvloeiend uit handelen van deelnemers in het kader van deze regeling. Om in aanmerking te komen voor de dekking van de afgesloten verzekering dient de valwildafhandelaar zich strikt te houden aan de bepalingen en voorwaarden in dit protocol.

Inzet

Denk altijd aan uw eigen veiligheid en handel integer. De inzet van de valwildafhandelaars is noodzakelijk voor het voorkomen van onnodig lijden van aangereden wilde dieren en voor input ten behoeve van het FBP en voor de onderbouwing van het toekomstig planmatig beheer van reeën/damherten in onze provincie. De werkzaamheden kunnen gevoelig liggen bij omstanders en kunnen gewezen worden op de website van de FBE voor verdere informatie.

Belangrijke contactinformatie

Politie	: 0900-8844
FBE Fryslân	: 06 22 8138 00 / info@fbefryslan.nl
Valwildmelding/valwildcoördinator	: 085 007 22 15 / t.sijmonsma@fbefryslan.nl
Valwildcoördinator Fryslân	: Titus Sijmonsma.

NVWA landelijk meldpunt dierziekten :	045-546 31 88
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing:	Yvo Muller / 06 15 0289 15 / fumo@fryslan.frl

FBE Fryslân

Provincie Fryslân

Kennisgeving omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Omgevingswet

Gedeputeerde Staten hebben een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verleend ten behoeve van de 'Valwildregeling Fryslân' ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke, verzwakte en gewonde wilde dieren. De omgevingsvergunning is geldig vanaf de datum van ondertekening van dit besluit, het betreft een vergunning welke jaarrond geldig is voor onbepaalde tijd

Voor inzien van de omgevingsvergunning, zie kader. Vermeld hierbij zaaknummer 288366.

Belanghebbenden kunnen **tot en met 6 weken na publicatie** een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten.